

तामपश्यन्निपतितां वसुदेवः चितौ तदा । दृष्ट्वैव च पपातोर्व्या सोऽपि दुःखेन मूर्च्छितः ।
 ततः स दौहित्रवधदुःखशोकसमाहतः । वसुदेवो महाराज कृष्णं वाक्यमयाब्रवीत् ।
 ननु त्वं पुण्डरीकाक्ष सत्यवाग्मुनि विश्रुतः । यदौहित्रवधं मेऽद्य न ख्यापयसि शत्रुहन् ।
 त्वद्भागिनेयनिधनं तत्त्वेनाचक्ष मे प्रभो । सदृशाचक्षव कथं शत्रुभिर्निहतो रणे ।
 दुर्मरं वत वार्ष्णेय कालेऽप्राप्ते नृभिः सह । यत्र मे हृदयं दुःखात् शतधा न विदीर्यते ।
 किमब्रवीत्तां संग्रामे सुभद्रां मातरं प्रति । माञ्चापि पुण्डरीकाक्ष चपलाक्षः प्रियो मम ।
 आह्वयं पृष्ठतः कृत्वा कश्चिन्न निहतः परैः । कश्चिन्मुखं न गोविन्द तेनाजौ विकृतं कृतं ।
 स हि कृष्ण महातेजाः स्नाघन्निव ममाग्रतः । बालभावेन विनयमात्मनोऽकथयत् प्रभुः ।
 कश्चिन्न निहतो बालो द्रोणकर्णकृपादिभिः । धरण्यां निहतः श्रेते तन्ममाचक्ष केशव ।
 स हि द्रोणश्च भीष्मश्च कर्णश्च बलिनां वरं । स्पृष्ट्वेते स्म रणे नित्यं दुहितुः पुत्रको मम ।
 एवंविधं ब्रुत तदा विलपन्तं सुदुःखितं । पितरं दुःखिततरो गोविन्दो वाक्यमब्रवीत् ।
 न तेन विकृतं वक्त्रं कृतं संग्राममूर्द्धनि । न पृष्ठतः कृतश्चापि संग्रामक्षेत्रे दुस्तरः ।
 निहत्य पृथिवीपालान् सहस्रशतसंघशः । खेदितो द्रोणकर्णभ्यः दौःशासनिवशं गतः ।
 एको ह्येकेन सततं युध्यमानो यदि प्रभो । न स शक्येत संग्रामे निहन्तुमपि वज्रिणा ।
 समाह्वते च संग्रामात् पार्थे संशप्तकैस्तदा । पर्यवर्त्यत संक्रुद्धैः स द्रोणादिभिराहवे ।
 ततः शत्रुवधं कृत्वा सुमहान्तं रणे पितः । दौहित्रस्तव वार्ष्णेयः दौःशासनिवशं गतः ।
 नूनञ्च स गतः स्वर्गं जहि शोकं महामते । न हि व्यसनमासाद्य सोदन्ति कृतबुद्धयः ।
 द्रोणकर्णप्रभृतयो येन प्रतिसमासिताः । रणे महेन्द्रप्रतिमाः स कथं नाप्नुयाद्दिवं ।
 स शोकं जहि दुर्द्धर्ष मा च मन्युवशं गमः । शस्त्रपूतां हि स गतिं गतः परपुरञ्जयः ।
 तस्मिंस्तु निहते वीरे सुभद्रेयं स्वसा मम । दुःखात्ताऽथो सुतं प्राप्य कुररीव ननाद ह ।
 द्रौपदी च समासाद्य पर्यपृच्छत दुःखिता । आर्ये क दारकाः सर्वे द्रष्टुमिच्छामि तानहं ।
 तस्यास्तु वचनं श्रुत्वा सर्वास्ताः कुरूपोषितः । भुजाभ्यां परिगृह्येनां चुक्रुशुः परमार्त्तवत् ।
 उत्तराञ्चाब्रवीद्भद्रे भर्ता स क नु ते गतः । चिन्मागमनं मच्चं तस्य त्वं वेदयस्व ह ।
 ननु नामाद्य वैराटिः श्रुत्वा मम गिरं सदा । भवनान्निष्यतत्याशु कस्मान्नाभ्येति ते पतिः ।
 अभिमन्यो कुशलिनो मातुलास्ते महारथाः । कुशलञ्चाब्रुवन् सर्वे त्वां युयुत्सुमिहागतं ।
 आचक्ष मेऽद्य संग्रामं यथापूर्वमरिन्दम । कस्मादेवं विलपतीं नाद्येह प्रतिभाषसे ।
 एवमादि तु वार्ष्णेय्यास्तस्यास्तत् परिदेवितं । श्रुत्वा पृथा सुदुःखात्तां शनैर्व्याक्यमयाब्रवीत् ।
 सुभद्रे वासुदेवेन यथा सात्यकिना रणे । पित्रा च लालितो बालः स हतः कालधर्मणा ।
 ईदृशो मर्त्यधर्माऽयं मा शूचो यदुनन्दिनि । पुत्रो हि तव दुर्द्धर्षः सम्प्राप्तः परमां गतिं ।
 कुले महति जाताऽसि क्षत्रियाणां महात्मनां । मा शूचश्चपलाक्षि त्वं पद्मपत्रनिभेक्षणे ।

१८१५

१८१६

१८१७

१८१८

१८१९

१८२०